

IN THE STUDIO: Μάρθα Δημητροπούλου

Η Μάρθα Δημητροπούλου ήταν η πρώτη που βγήκε στο δάσος και άρχισε να φωτογραφίζει την Παρασκευή 13 Μαρτίου 2020, έναν κόσμο που άρχισε ν' αλλάζει διαστάσεις και ισορροπίες... Μέρα που θα είναι χαραγμένη στην μνήμη μας για τα επόμενα χρόνια. Κι έτσι όπως καλλιεργούνται και προχωρούν οι σχέσεις, με τους ανθρώπους που ταιριάζουν στο χρόνο, αντικρύζοντας τις τρεις πρώτες φωτογραφίες επικοινωνήσα μαζί της και της ζήτησα να τις παρουσιάσουμε στο περιοδικό μας, μαζί με έναν δημιουργικό διάλογο. Την γνωρίζω από φοιτήτρια εκτιμώ απεριόριστα

το έργο της, κυρίως όμως την ίδια και την στάση ζωής της η οποία συνάδει με την δική μου. Έτσι, ανατρέψαμε τη σχέση εσωτερικού- εξωτερικού και η φύση έγινε ένα τεράστιο δημιουργικό εργαστήρι, μέσα από τις φωτογραφίες της Μάρθας Δημητροπούλου, η οποία μας προσκαλεί να περιηγηθούμε "Όταν ο Λύκος δεν είναι εδώ". Στην Μάρθα και στην δική της ανάγκη και ορμή οφείλω και την ευχαριστώ θερμά, την ιδέα ενός νέου διαλόγου που ξεκίνησε στο περιοδικό μας στήλη-στήλη...και εξελίσσεται μέρα με την μέρα...

Της Έφης Μιχάλαρου
Φωτο. Αρχείο Μάρθας Δημητροπούλου

Με αφορμή την ενότητα των έργων-φωτογραφιών με τίτλο "Όταν ο Λύκος δεν είναι εδώ" θα θέλατε να την συνδέσουμε με την ενότητα των έργων σας-γλυπτών από πευκοβελόνες και να μας εξηγήσετε πως προέκυψαν;

Η φύση και ειδικότερα ο φυτικός κόσμος ήταν πάντοτε κύρια πηγή έμπνευσης στη δουλειά μου. Έχω χρησιμοποιήσει πολλές φορές φυσικά υλικά, άλλοτε ατόφια και άλλοτε παραλλάσσοντάς τα με σκοπό να τα προσαρμόσω στις ανάγκες του εκάστοτε έργου-εγκατάστασης που δημιουργώ. Ακόμα κι όταν χρησιμοποιώ άλλα μέσα, όπως η φωτογραφία, αντλώ τα θέματα μου από την φύση. Οπότε αυτός θεωρώ πως είναι ο συνδετικός ιστός μεταξύ των έργων μου.

Η ιστορία με τις πευκοβελόνες ξεκίνησε πριν δέκα χρόνια περίπου. Είχα πρόσφατα μετακομίσει στο σπίτι μου στο δάσος και η αφθονία του συγκεκριμένου υλικού με είχε βάλει ήδη στην διαδικασία να σκέφτομαι πώς και τι θα μπορούσα

να κάνω με αυτό. Αλλά η πραγματική αφορμή δόθηκε με μια έκθεση όπου συμμετείχα τότε κι έτσι δημιούργησα το πρώτο μου έργο από πευκοβελόνες.

Παρόλο που χρησιμοποιείτε ένα φτωχό και ταπεινό υλικό, τα γλυπτά σας μας παραπέμπουν σε σύμβολα πλούτου και εξουσίας όπως η βασιλική, κορώνα ή το διαμάντι. Πως συνυπάρχουν αυτές οι αντιθέσεις;

Έφτιαξα λοιπόν μια βασιλική κορώνα με ένα φυσικό υλικό το οποίο έρχεται σε απόλυτη αντιδιαστολή με τις έννοιες και τους συμβολισμούς μιας κορώνας. Βρήκα πολύ ενδιαφέροντα τον συνδυασμό αυτού του ταπεινού υλικού με σύμβολα πλούτου, εξουσίας και δύναμης. Έτσι δημιουργήθηκε μια σειρά έργων που βασίζεται σε αυτή τη σχέση. Αντικείμενα, που φημίζονται για την τεχνική τους αρτιότητα και την χρήση υψηλής ποιότητας υλικών, αναπαρίστανται από αυτό το εύθραυστο και ευτελές υλικό. Χρησιμοποιώ την πευκοβελόνα ως μια μονάδα, που επαναλαμβάνεται με την ίδια σταθερότητα που κάποιος θα επέλεγε να πλάσει ένα γλυπτό από πηλό ή γύψο. Πειραματίζομαι με την αντοχή και τη πυκνότητα αυτού του μαγικού υλικού, την αλλαγή της κλίμακας και του όγκου, την μετατροπή αυτής της ξύλινης μάζας σε τρισδιάστατο, μικρό γλυπτό και αρχιτεκτονικής κλίμακας εγκατάσταση.

Το μεγαλύτερο έργο της σειράς το παρουσίασα στην ατομική μου έκθεση το 2013, μια θωρακισμένη Μερσεντές S500 –κατεχοχίν όχημα μετακίνησης φορέων εξουσίας – που παρουσιάζεται σε φυσικό μέγεθος κατασκευασμένη εξ ολοκλήρου από πευκοβελόνες, στην γκαλερί Ιλεάνα Τούντα.

Η εξαντλητική ακρίβεια και ο χρόνος που χρειάστηκε για την ολοκλήρωση του έργου αφενός μεν παραπέμπουν στις έννοιες του Ακριβού, του Μοναδικού και του Πολύτιμου, ενώ αφετέρου δηλώνουν την πρόθεση μου να τοποθετηθώ σε σχέση με τον τρόπο που προβάλλεται η εξουσία σε αντιπαράθεση με την ουσία -δηλαδή ως κάτι που η ίδια η φύση συντηρεί ή απορρίπτει. Το αντικείμενο που έχω επιλέξει -σύμβολο πλούτου, εξουσίας και δύναμης– αποδυναμώνεται με την εύθραυστη μορφή που αποκτά και χάνει τον κοινωνικοπολιτικό του χαρακτήρα υπονομεύοντας έτσι έμμεσα τα ίδια τα μέσα άσκησης και αντιπροσώπησης της εξουσίας.

Σε μία πολύ δύσκολη στιγμή για των ανθρωπότητα, όπως αυτή που βιώνουμε την πανδημία, προκύπτει μία ενότητα πραγματικά πολύ αισιόδοξη όπως: “Όταν ο Λύκος δεν είναι εδώ”. Πως ξεκίνησε και πως από την γλυπτική περνάτε στην φωτογραφία;

Η φωτογραφία με συνοδεύει πολλά χρόνια στη δουλειά μου. Φωτογραφίες μου αποτέλεσαν αφετηρία για την δημιουργία ζωγραφικών μου έργων. Επίσης κάποιες in situ εγκαταστάσεις μου με φυσικά υλικά έχουν καταγραφεί μέσω της φωτογραφίας και έχουν εκτεθεί μ αυτό τον τρόπο. Βρίσκομαι σε μόνιμη επαγρύπνηση αξιολογώντας συνεχώς τις εικόνες που περνάνε μπροστά από τα

μάτια μου. Η φωτογράφιση είναι μέρος της καθημερινότητας μου και συμβαίνει τόσο φυσικά όπως η αναπνοή μου.

Αυτές τις πολύ δύσκολες μέρες του αυτό εγκλεισμού έχω την τύχη να μένω στους πρόποδες της Πάρνηθας. Το σύνολο των συγκεκριμένων φωτογραφιών προκύπτει κατά την διάρκεια μιας βόλτας σε μικρή απόσταση από το σπίτι μου. Ελεγχόμενη μεν, απόδραση δε. Σωματικά, ψυχικά και πνευματικά.

Αυτές οι φωτογραφίες, παρόλο που είναι έγχρωμες, μοιάζουν σα να μην υπάρχει χρώμα, πως προέκυψε αυτό;

Σήμερα δεν βγήκε ο ήλιος. Υπάρχει μόνο αυτή την ομίχλη που απαρνείται τα χρώματα του δάσους. Ολόκληρα δέντρα μετατρέπονται σε σκιές, περιγράμματα, κάνουν τη φαντασία να γεννάει φιγούρες. Τα σημεία φυγής σβήνουν μέσα της. Η βραχνάδα ενός σκύλου με διακόπτει ενώ κυνηγάω άπληστα τα πλάνα. Μου έρχεται αυτόματα στο μυαλό ο Ταρκόφσκι: «Περιέργως, μολονότι ο κόσμος έχει χρώματα, η ασπρόμαυρη εικόνα προσεγγίζει περισσότερο την ψυχολογική, νατουραλιστική αλήθεια της τέχνης, γιατί βασίζεται σε ξεχωριστές ιδιότητες τόσο της όρασης όσο και της ακοής».

Αλήθεια μια και αναφερθήκαμε στην ακοή και στον ήχο ποιος είναι ο ήχος του δάσους και πως καταγράφεται στην συγκεκριμένη ενότητα;

Ο ήχος του δάσους. Πως μπορείς άραγε να τον μεταφέρεις μέσα από μια στατική εικόνα; Ίσως η εικόνα να ανακαλεί βιώματα που έχει μέσα του ο καθένας. «Έτοιμη να μιλήσει» σχολιάζει μια φίλη για μια από τις εικόνες όπου η αμυγδαλιά, γνωστή πρωταγωνίστρια της Άνοιξης, χιμάει με τα ροζ νύχια της και ξεσκίζει το γκρι του Χειμώνα. Η ζωή κι ο θάνατος μόνιμοι αντίπαλοι. Μόνο που σ αυτό το brasdefer είμαστε όλοι συντονισμένοι πλέον.

Η ζωή και ο θάνατος. Σας ταλανίζει, επομένως το αέναο υπαρξιακό ερώτημα. Είναι υπαρξιακές αυτές οι εικόνες για σας; Ποιο μήνυμα θέλετε να μεταφέρεται μέσα από “Όταν ο Λύκος δεν είναι εδώ”, ωραίος τίτλος, ποιος είναι ο Λύκος και ποια η Κοκκινোসκουφίτσα στην δεδομένη χρονική στιγμή;

Εδώ κι ένα μήνα δυναμώνει σταδιακά το μήνυμα μιας απειλής. Αυτή τη στιγμή τραντάζεται το είναι μας από τον εκκωφαντικό της ήχο. Κι αυτό χρωματίζει τις αισθήσεις μας μ ένα πολύ ιδιαίτερο τρόπο. Μια συνεχής υπενθύμιση του αναπόφευκτου. Προσωπικά αυτές τις τελευταίες μέρες με το που ανοίγω τα μάτια και συνεχίζω να αισθάνομαι υγιής εγώ και οι αγαπημένοι μου τριγύρω, δοκιμάζω την γεύση της ευτυχίας. Από την ώρα που ο άνθρωπος συνειδητοποιεί την φθαρτή του φύση, εφευρίσκει τρόπους συνειδητά ή ασυνείδητα, ώστε να το ξεχνάει. Η τέχνη έχει τον τρόπο να βοηθάει σ αυτό. Αυτές οι φωτογραφικές

εξορμήσεις έχουν πολύπλευρο χαρακτήρα. Προσομοιάζουν ίσως την ίδια την πορεία μου σ αυτό τον κόσμο. «Όπου υπάρχει ο θάνατος δεν υπάρχω κι όπου υπάρχω δεν υπάρχει ο θάνατος», λέει Στον Κήπο του Επίκουρου, ο Γιάλομ. Εδώ γεννιέται αυθόρμητα λοιπόν ο τίτλος, “Όταν ο Λύκος δεν είναι εδώ”.

© Έφη Μιχάλαρου

Πρώτη δημοσίευση www.dreamideamachine.com